

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“ „4.50“
za četrt leta „1.50“ „2.25“

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oglasila se računa po 7 nov. vrstic v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računa po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inzerate prejema upravnštvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Nasveti našim okoličanom.

Zadnjič smo opisali, kakim nevarnostim se izpostavlja, ki so se agentom dali premamiti, ter zvesti v Ameriko. A ne samo to; izseljenci, ki prodajajo tukaj svoja posestva, škodujejo tudi svojim sosedom, škodujejo narodu slovenskemu v okolici. Vsa ta posestva, katera ti „Amerikanci“ davajo na prodaj, kupujejo si Furlani, katerih je uže tako preveč v okolici. Sedaj, ko je naše ljudi popadla bolezen izseljevanja, da kar v trumah obračajo hrbet svoje domovini, hité pa v gostih vrstah Furlani na njih mesto, kupujejo jako v ceno njih posestva ter si snujejo jako lepa in vnosna gospodarstva tam, kjer so naši ljudje bili uže obupali, misleč, da jim ni več mogoče živeti. Tako bodo rastle v naših okoličanskih vaseh cele furlanske naselbine. Kaj pa to pomeni, vedo naši ljudje uže deloma le predobro, kajti Furlan je okoličana izpodrinil uže skoro povsod. Nekdaj so naši ljudje redili po deset do dvajset krav v hlevu ter z mlekom oskrbovali skoro vse mesto. Danes je na njih mesto stopil Furlan. Ti imajo v okolici hleve, v katerih rede do trideset in več glav ter vozijo mleko na svojih vozičkih v mesto. Delalni, trezni in zmerni Furlani si znajo bolje pomagati; ti stiskajo in hranijo, tržejo si od ust, dokler sebe spravijo na noge, nemarne in potratne okoličane pa pod noge. V okolici pač večkrat naletiš na Furlana, ki je gospodar lepe hiše in kmetije, v katerej je bil prej hlapec, bivši gospodar pa mu hlapčuje! Taki slučaji so pač lep dokaz, koliko more trezen in varčen Furlan. Kakor posamična gospodarstva, pale bodo cele vasi tem naselbinam v roke, ki bodo potem v soglasji z magistratom po svoji volji gospodovali v okolici ter zapovedovale nekdanjim slovenskim gospodarjem.

Tako gre poitalijančevanje okolice naše italijanske gospodi kaj naglo ispod rok; pri tem nas uničujočem delu jim pa kaj v roko pomagajo naši ljudje sami, seleč se v Ameriko ter prodajajoč svoja posestva Furlanom. Še nekoliko časa naj tako delajo in okoličani sami sebe vničijo.

Zadnjič smo svarili naše ljudi pred izseljevanjem; danes to ponavljamo, ter kličemo: ostanite doma, bodite trezni in delalni, učite se od Furlanov, delajte kakor oni, pa vam se povrne izgubljeno blagostanje. Ako se pa nekateri ne dajo prepričati, ako se ne trdno odločijo onkraj morja iskati si nov dom, ter staro svojo domačijo prodajejo, glejte vi, ki ostajete

doma, da ta zemlja, te hiše, ne pridejo tujcem v roko; kupujte je vi; sedaj vam je dana prilika, da razkosana svoja posestva zaokrožite in povečate. Odkar je v veljavi postava, da vsak kmet lahko drobi svoje posestvo ter je prodaja po kosih, poizgubila so se naša posestva, stare trdne okoličanske hiše so propale in obožale in ostali so po večini sami kajžarji in reveži, ki niso ne kmetje ne delalci, ter se ubijajo po svetu brez pravega cilja in namena. Odkar so si stare, velike kmetije razdelili, obožali so in zgubili tudi resno voljo do dela in skrb za bodočnost. Propali so žali bog uže tako, da ne mislijo dalje, kakor od danes do jutri; daljša bodočnost je prav nič ne skrbi. Zato je pa bilo lahko pridnemu in delalnemu Furlanu seliti se in osvajati si okolico. Temu pa mora biti kraj. Čas je, da se naposled zdramite, prilika se vam ponuja, da svoja posestva zopet uredite ter oživite na novo nekdanje kmetije. Poprimite se dela, napnite, ako treba, vse moči, kakor je napenja nevarni vam nasprotnik ter dokažite, da imate še toliko poguma, kakor on. Bodite trezni, delalni in varčni, ne dajajte svoje zemlje tujcu v roke. Vzmogite se, zberite vse svoje moči ter glejte, da obvarujete, kar še imate, ter si zopet prisvojite, kar ste bili uže zgubili. Pred vsem pa glejte, da zemljišča, ki se prodajajo v okolici, ne pridejo tujcu v roke; kupujte je sami, obdelujte je pridno, kajti samo ta vas morejo ohraniti in obvarovati tujega gospodstva!

Interpelacija

poslanca goriškega dr. Rojca
v seji dež. zbora dne 25. sept. 1888.

(Dalje.)

Sicer je navedeno v razkazu, da je zdravil zdravnik za notranje bolezni tudi blazne; al to ne more biti nikakor, ker on ni psihijater, potem pa, ker nima niti za primerno preiskovanje notranjih bolezni ni dovolj časa, ni dostojnega plačila in se je moglo le tako zgoditi, da je bil mož v najboljših letih lečen na akutnem črevesnem kataru in izpuščen kot zdrav po 6 dnevnem bivanju v bolnišnici, v tem ko je bolehal na raku in je moral stopiti potem v tržaško bolnico, kjer so ga operirali. Pa tudi med usmilj. brati ni nobenega zdravnika, še manj pa psihijatra; sam zdravnik za notranje bolezni pa tudi ne biva v zavodu, kar je za tak posel po-

trebno in zakonita dolžnost in kar v pisnih do mene povdarjata svetovno znani psihijater dr. Leidesdorf, ki je sam obiskal tukajšnji zavod in pa psihijater prof. bar. Krafft-Ebing.

Plača sedanjima zdravnikoma po 400 gl. na leto ni nikakor primerna dohodkom, katere boln. oskrbnštvo dobiva v ta namen od bolnikov, še manj pa dostojna; kaj takega je možno le tam, kjer je zdravnik zavisen od nezavisnega podjetnika, kakor v tem zavodu in kjer ni zdravnik faktično odgovoren za bolnike. Samo zaradi preobloženja z delom in premajhnega plačila je možno tolmačiti, da med drugimi n. pr. ni ozdravil bolnik z navadno zlomljenim kostjo v desnem stegnu po skoro 7 mesečnim bivanju na tamošnjem kirurškiškem oddelku, ko je moral iti potem še v tržaško bolnišnico, kjer je še sedaj na obč. stroške. Da je bil ta bolnik odpuščen ne samo bolan, ampak na nogi tudi deformiran, je pa sodnijski dokazano; vendar je pa navedlo bol. oskrbnštvo pri iztirjevanju hranitnine od v. dež. odbora, kakor da bi bil bolnik popolnoma zdrav. Kar se dostaje pritožeb, osnovanih v navedenih 27 dokumentih, se pa odgovor od 15. junija po vsem čudno izjavlja in opravičuje stem, kakor da bi se bile priče ugovarjale v prvih in poznejših izjavah, potem, kakor da bi se bile izražale prespšno in naposled s tem, da nekaterih svedokov ni bilo možno zaslediti. Molčim o tem, da je zaslišavala razne osebe politična oblast in da je ona razsojevala pojedine, njej pristopne slučaje, ali bi bilo postopati kazenski proti konventu po § 84. kazensko pravnega reda; molčim o tem, ko je vendar jasno, da spada ta stvar v področje državnega pravika ali v obče c. kr. sodstva. Ali zatreti pa vendar ne morem opomnje, da se ni kazala prevelika marljivost glede na iskanje svedokov, podpisanih na dokumentih. In osebe, ki bi se bile lahko našle in zaslišale, so položile v svoja spričevala prevažne izjave v dogodkih in stanji v bolnišnici usmilj. bratov. Med temi osebami, ki jih je možno zaslišati vsak dan, in vendar niso bile zaslišane, so zlasti Zega, Marušič, Kralj, Kabaj, Čotič, Devetak, Kvasnička itd. in med drugimi naposled tudi dež. poslanec dr. A. Rojce. Opomnim, da nekaj teh spričeval bi niti ne bilo prebrati javno, ker dokazujejo prehude stvari. Jaz samo omenim nekoliko iz vsebine spričeval ravno navedenih nezaslišanih prič, ter opomnim, da je med drugim iz teh razvidno, da se ni pri pritapanju oziralo

niti na častitost in nedotakljivost duhovskega stanu.

Gospa Zega spričuje, da je plačevala po 72 gl. na mesec za svojega soproga, kljub temu so ga držali v majhni, temni zaduhli sobi brez peči in v družbi z bolnikom III. razreda. Sama je videla moža do krvi pretepenega in ubožec se je vselej prekril, ko je slisal prit. usmilj. brata, ker se je bal zopet hudih udarcev. Tudi And. Pegan je videl stare in frišne udarce na Zegi.

Marušič Anton dokazuje, da so bili v jedni sobi pomešani sifilistiški, ranjeni, pelagrozni in blazni bolniki. Na koridorji vmišvili se, so imeli vsi sifilistiški skupaj jedno, vsi drugi pa samo 2 obrisavki. Jed za bolnike je bila obče slaba, včasih niti za živali ne. Mesa so dobivali malo njih in niti vsak dan ne. Prijor je dal večkrat zbrisati z table meso, vino, mleko, katero je predpisal zdravnik bolnikom. Bolniki niso smeli spati v spodnjih hlačah. Papirja na stranišče ni nikdar nobeden dobil. Jednemu bolniku III. razreda pa so izredno postrežbo in čast izkazovali, kakor da bi se ga bali. Kak usmilj. bratov ni po noči nadzoroval bolnikov, kljub temu, da je bila vrsta zanj. Vsled tega so trpeli bolniki. Jeden brat je blazno večkrat pretepal.

(Dalje prih.)

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor isterski.

(IX. seja 10. oktobra.)

Vlado zopet zastopa dr. Laharnar.

Dr. Buba čita zapisnik VIII. seje.

Dr. Volarić omenja k zapisniku, naj se v njem konstatuje, da on véraj ni volil generalnega govornika in nekoliko razlaga, kako je predsednik v tej zadevi postopal. (Predsednik ga opominja, naj govori k stvari!)

Dr. Volarić nadaljuje: „Ko je vlada izdala svojo izjavo, bil je to ordine“

(Predsednik odvzame mu besede). Dr. Volarić: Ordine, contraordine, disordine. (To bi se reklo po naše: Vladina izjava, odstop in zopetni nastop predsednika in poznejši dogodki. Opazka poročevalca.)

Spinić razloži v italijanskem jeziku, da je dr. Volarić govoril o stvari, to je o pomankljivem zapisniku.

Prestopi se na dnevni red.

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

Izpod Nanosa.

Stari Dažbog je neki tudi onemogel, ali pa se je njega oblast zmanjšala. Doslednosti ima malo več ko nek deželni predsednik. Oktobra nas je strojil z mrazom in ledom, pozneje se je nekoliko udobrovoljil (valjda se ga je prijel istska črnina in njenih laških poslancev naklonjenost do družih narodov, n. pr. Čiribircev) ter nam hotel kar na hip popraviti vso krivico. Bilo je toplo skoro tako, kakor o sv. Jakopu. Potem se je kar mahoma spomnil, da „kdor se ne posti Vsem svetnikom, mora se vsakemu posebe“. Jel se je kisati, kakor da uže vsi njegovi predniki počivajo v črni — ali če na Krasu — v rujavu zemlji. Seveda tega ne smemo razumovati „ad verbum“, ker Dažbog je v nas velika kapaciteta. Njegov upliv sega celo pod zemljo, četudi mu stari Slovani niso lastili tega svojstva. Njegov upliv, pravim, sega na živino in zverino — da ljudi ne omenjam. Da, še celo divji mož se smeje, kedar je grdo vreme, ker se nadeja lepšega. Skratka še enkrat: Dažbog je velika

kapaciteta, čuden samodržec in — nemrljiv kakor Bismark. —

In baš ta mesec je Dažbog v svojem nam zelo neprijetnem elementu. V dan Vernih duš škropil je po grobeli in drugod, kamor je padalo. Ta proces se opetuje dan za dnem tako, kakor so imeli hrano pri onem hribovcu: danes podmet, jutri močnik, ali pa: véraj podmet, danes močnik in spet „da capo ad infinitum“ danes samo dež, jutri megla in dež.

Imamo pa tudi može na obzorji, ki posnemajo v doslednosti nekdanjega Dažboga. Ne vem, kako bi je prav razločno imenoval, bodi to pa uže tako ali tako, narod pravi:

„Fantovska obljava,

Pa zimsko od juga.“

Tako doslednost imajo poslanci desnice v istrskem dež. zboru. Ko kedo predlaga ustanovitev kineške univerze ali ciganske osnovne šole v Trstu, ostanjeje vsi kakor „en mož“ raz svoje sedeže ter glasujejo „šior šior“. Ko pa treba podpirati ustanovitev hrvatske ali slovenske, pravijo: „I Slavi sono stranieri!“

Dovolili bi tudi arabske šole prej ko slovenske.

Gospod urednik! Ako mi Bog ohrani še pedeset let trdne zobe in zdrave čelju-

sti, čestitam Vam, ko dobite v Trst slovenski gimnazij. To mislijo ustanoviti precej potem, ko bodo pokriti troški za čiribirsko vseučilišče. „Rector magnificus“ mu je baje uže odbran. Kakor vidimo, začeli so Italijani vendar le zadovoljevati svoje sosedo v Istri, samo da ne gredo po onem redu, kakor mi želimo, temveč so začeli „vom Piek auf“. Drže se poslovice: Iz malega vzraste veliko. Naš Koseski bi jim še pritrdil, rekoč: „Zakon nature je tak“.

Le čakajmo, potrpljenje prebije železna vrata. Vsaj je še oni čakal, ki je s črešnje pal, kako da ne bi mi, ki smo ljudje taki, da nas uže zgodovina pozna, še bolj pa naši sovražniki, da smo res miroljubni in potrpežljivi. — „Svaka sila do vremena“. Če pa naši nasprotniki mislijo, da bodo oni vedno nosili žezlo, mi pa igo žuljavo, varajo so zelo in povem jim, da je ta njih misel uprav tako napačna, kakor ona, da je treba Čiribircem rumunske šole.

Ne morem drugače, no da dregnem še ob neko stvar. V državni zbor dospeli so naši poslanci vsak z svojimi nadami in vsak z svojim strahom. Gospodje na levičji je grdo gledajo, oni pa nje. Če rečejo naši eno, povedo oni dve, če mahajo naši z

rapinjem, branijo se oni z batom, in če uže vse nič ne pomore, pograbiyo napadovalec in ožmikajo, če se še brani, pa — skoleni na njega. — Ne preveč ljubljene naši nasprotniki in sosedje škeleči, preko „velike luže“, dolžili so nas zopet nekega panslavizma, trdeč, da biva „plačani panslavist“, „Naše Sloge“ urednik v Gorici (!) Natančni so pač ti gospodje, natančni. Ne samo, da govoré za to, da zabavljajo, temveč tudi zabavljajo včasih za to, da govoré. Qui capere vult, capiat. Ko bi bili iredentariji vsi oni gospodje, ki ljubijo svoj dom in jezik, bile bi uže od davna avstrijske pokrajine z laškimi stanovalci oplote in zaplate na laški škornji. Kakoršni so sami, take vidijo i nas, seveda:

Kakor duša sama,

Tak ji Bog ugaja!

Stvari sicer ni treba komentara, vendar še nekaj: Bil sem te dni v neke gostilni v Kopru. Ker sem bil bolj žejen dobre istrske črnine, kakor lačen italijanske kulture, sedem in ustrezam svojemu — želodu. Pri sosedni mizi sedelo je kakih pet domačinov, uže za mojega bivanja v onem laškem gnezdu (ker Koper je bolj italijanski kakor Rim) dobro mi znanih obrazov. Eden je pripovedoval, kako mu je nekda Garibaldi podal roko, drugi zopet o mestu

I. Jednoglasno se vsprejme predlog: Pooblasti se deželni odbor skleniti z dež. odborom kranjskim pogodbo zaradi vsprejemanja isterskih korigendov v prisilno delalnice kranjske.

II. Sklene se zakon, s katerim se proglašajo Opatija za letovišče (Curort) nespremenjen po nasvetih odbora in se odklonijo nekatere po dr. Laginji vladi nasvetovane premembe. Jednoglasno se vsprejme resolucija dr. Laginje, priporočiti, da izvrši potrebna dela v Lukah: Lovrana in Ika in na cesti Matulje-Opatija-Lovrana.

III. Večina vsprejme predlog, da se zakonske osnove o delitvi občin: Pazin, Buzet, Labin in Dolina vrnejo deželnemu odboru, ker še ni zadosti poizvedoval! (To se zdaj že vsako leto ponavlja!!)

IV. Brez debate sklene se zakon, s katerim se volilni red za deželni zbor spremeni tako, da bodo mesta in trgi doma volili.

Dr. Gambini odgovarja v imenu dež. odbora na interpelacijo dr. Laginje v zadevi Žminjske občine.

Potem kar na hitro, ne da bi bil kdo iz zbora ali vladni zastopnik kaj govoril, sklene predsednik — tudi brez ugovora — zasedanje z „evviva“ na cesarja. Manjina zakliče: „živio“!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Finančni minister Dunajewski je bil sestavljen letos državni proračun, ki ni kazal samo nobenega primanjkljaja, marveč prebitka. Levičarjem to ni ugajalo, da bi se sedanji finančni minister mogel ponašati s takim uspehom pred svetom, zato so ga prisilili, da vzame v letošnji proračun izredne svote, katere so delegacije dovolile na vojsko, in katerih ni v lanskem proračunu. S tem je levica dosegla, kar je hotela, t. j. dokazala je svetu, da se naš državni proračun tudi letos ponaša s lepim deficitom ali primanjkljajem, znašajočim okoli 20 milijonov forintov. Pri pretresanju poglavja „Ministerski svet“ v proračunski debati, vprašal je poslanec dr. Bareuter ministerskega predsednika, kakšen delokrog ima minister Pražak. Grof Taaffe je odgovoril, da je Pražak minister brez portfelja, da ima glas in mesto v ministertvu, njegov delokrog se pa razteza na odnošaje Češke. Poslanec Heilsberg je izjavil, da bode levica glasovala proti dispozičnemu fondu. Skleneno je bilo dovoliti vladi izreden kredit 4.620.000 for. za napravo novih voz in parnih strojev na državnih železnikih ter to svoto izplačati dotični upravi v štirih letnih obrokih. V to ime se najme denar po 5 od sto največ. V državnem zboru je bil pretresan te dni zakon o škodah v rudnikih. Po tem zakonu bi bili posestniki rudnikov prisiljeni skrbeti za dobre poti k rudnikom in za varnost vseh hiš v njih bližini.

„Nemško-avstrijska zveza“ in „nemško-avstrijski klub“ sta se zedinila v eno samo parlamentarno skupino, ki nosi ime „zedinjena nemška levica“. Ta čin proslavljajo zlasti židovski listi, kar največ mogoče, ter mu pripisujejo silno važnost v parlamentarnem življenju. Novemu klubu glavna in prva svrha bode potegovati se za dr-

Turinu, Milanu, Firenci. Ker so se gospodje čutili sami — na mene se niso ozirali, ker sem bil „ščavo“ — jeli so pošteno zabavljati Avstriji, njeni vladi itd. Kar progolta nekdo: Ma, noi non cognoscevo l' Austria! Evviva l' Italia, evviva il re! „Frenetiški „evviva“ je odmeval po prazni sobani. Spoznavši svoje — jako — patrijotične sopivce, odidem. Mislim sem si: Tukaj jih imate! Ti niso plačani iredentarji, kajti imate se ta „gente scelta“, kakor se sami radi nazivajo, usmeli tako govoriti v javnih lokalih, menim, da plačanih iredentovcev več ne trebajo.

Ako pa v nas kedo poudarja slovansko književno vzajemnost, v štiriindvajsetih urah si toliko opomore, da napravi izlet tja gori v Šlezijo, Tirol ali Solnograd, da prežene sitno „mačko“. Sem in tam se nam pa vender kaj dovoli, (n. pr. da se laški poslanci „milostno“ šetajo, ko govorijo kak Slovan) tedaj upijejo nasprotniki: „Panslaviste tutti quanti!“

Toliko so torej dosledni v govorjenju in dejanju. kakor te dni Dažbog, koji nas danes, ko to pišem, že blagodari z belo moko. Omenil sem ga radi tega, ker bi rad končal po domačem izreku: „Kdor z mečem okoli hodi, tudi z mečem okoli pride“. Tedaj: Kdor z Dažbogom začne, tudi z Dažbogom svrši.

Na svidenje! Vaš

C.

žavno jednoto, za nemštvo in svobodo, ter z skupnimi silami delati proti sedanjemu sistemu, ki je baje nemštvo silno oškodil, ter proti uničiti tudi državno edinstvo in vse pridobitve prejšnje liberalne vlade. Mej te pridobitve vstevajo ti liberalni listi se ve da šole, (posebno nemške šole v naših deželah) in nadvlado nemškega naroda in jezika v državi. Novemu klubu, ki ima baje 112 članov, pristaje, priporiti nemštvo izgubljenemu gospodarstvu. Da li se mu to posreči, je drugo vprašanje. No pa kdo ve, morda dobe Poljake na svojo stran in z njih pomočjo zopet vlado. Da pa ta nova edinstvo levice ni take vrednosti, kakor bi kdo mislil, priča nam to, da se nemški klub ni hotel zediniti s tema sedaj spojenima kluboma in to menda zato ne, ker imajo židje v njih prvo besedo. Zedinjena levica pač trdi, da je z „nemškim klubom“ v najožji dotiki. Kako nam je to razumeti, pokaže nam skoro bodočnost. Anteseiniti so predlagali, da se imenuje poseben minister za Nemce. Ta predlog je bil popolnoma nepotreben, kajti za Nemce skrbe pač vsi ministri enako nežno in ljubeznjivo, posebno pa, kakor znano, minister Gauč.

V hrvatskem saboru je bila debata o vladnem predlogu o zadržgah. Ban se je vmešal v debato ter izjavil, da je proti zadržgi, ter da bi bolje kazalo osnovati samostalno gospodarstvo. Kršnjavi je trdil, da hrvatski narod ni še zrel za gospodarsko svobodo. Budisavljevič je proti temu trdil, da baš narod teži za to svobodo. Frank je govoril proti zadržgam. Rekel je, da dežela potrebuje zakonov, kateri podpirajo delavnost, a ne lenobo. Vladen predlog je bil sprejet z veliko večino. Opozicijski listi zagrebški pozivajo Zagrebčane, naj se nikar ne udeležijo dopolnilnih volitev, kajti volilna svoboda ni taka, da bi se mogla res skazati prava narodna volja. Parlamentarne razmere so take, da opozicija ne more vršiti svoje vloge. Volitve so vsled tega same jalova formalnost. Kaže se, da se opozicijski poslanci hočejo zediniti k složenemu postopanju. Z Dunaja javljajo pa, da v tamošnjih odločujočih krogih žele, da bi bilo javno mnenje na Hrvatskem zadovoljno, ter da poverijo to nalogo, umiriti in zadovoljiti narod, znaner in za Hrvatsko zaslužnej osebi.

Vnanje dežele.

V ruskem ministertvu komunikacij izvrše se v kratkem znatne premene vsled nesrečne železniške katastrofe pri Borkih. Car se je takrat res prav na čudoviti način rešil. Sluga, ki je stal samo par korakov od njega oddaljen, bil je ubit. Car in družina pa so bili samo malo ranjeni. Ruski listi pišejo, da to ni bil nikak atentat, ampak nemarnost železniške uprave. Ko je car dospel v Peterburg, izdal je manifest, ki zvršuje z besedami: „Previdnost, katera mi je ohranila življenje, posvečeno blaginji drage domovine, podeli mi sile, da bi mogel verno do konca spolniti velike dolžnosti, v katere sem poklican po božji volji“. — Vojni minister je izdal ukaz, s katerim nalaga, da se črnomoška mornarica umakne v Sevastopol, ter se na zimo razoroži. To je pač jasno znamenje, da se ni bati vojske.

V Belnem gradu je bila že prva seja ožjega ustavnega odbora 9 članov, katerej je predsedoval kralj. V srbski vojski opazovati je v zadnjih dneh neko posebno živahnost in delatnost. Vlada se pripravlja bržčas, da bi mogla vsako ustajo koj v začetku vdušiti. Povod k tem pripravam jej daje razburjenost, ki vnema ves narod. Ristić kani sklicati pred shodom velike skupštine velik liberalen tabor.

Bolgarsko sobranje odgovorilo je na knežev prestolni govor v adresi, v kateri mu zadržja, da mu je narod neizmerno udan in da mu bode večno hvaležen, da je vse svoje moči žrtvoval sveti bolgarski stvari. Sobranje se posebno veseli, da se je knez sam prepričal o tej ljubezni in udanosti naroda na poti po Bolgarskem. Proti koncu adrese obljublja zastopniki naroda, da bodo vestno studirali vse zakonske predloge vladne ter si prizadevali vestno vršiti svojo dolžnost. Adresa končuje z besedami: Živela Njeg. kraljeva Visokost, knez bolgarski Ferdinand I. Knez je te adrese lahko vesel, posebno če pomisli na prestani strah na poti po deželi „udanega in hvaležnega“ mu naroda. Saj je še vsakemu znano, kako so ga vedno stražili angeljčki za bajoneti, kjer koli se je pokazal.

Politika rumunske vladne vzne-mirja dunajsko in peštansko vlado. Boje se, da bi sedanji kabinet kar čez noč ne premenil vnanje svoje politike, kajti večini obeh zbornic ste konservativni Rusiji prijazni, Avstriji in Nemčiji pa sovražni,

Nemški kancelar Bismark kani se odtegniti svojemu dosedanjemu delovanju. Ko je bil zadnjič cesar pri njem v Friedrichsruhe, sta se baje dogovorila, da večino Bismarkovih dosedanjih bremen prevzame kdo drugi: kancelar želi, naj bi mu bil sin Herbert naslednik. Vodstvo bi si stari Bismark pridržal.

Angleška vlada hoče se zediniti z Nemčijo proti arabskim trgovcem z suznjimi v Afriki. Na njih strani je tudi papež. Vojna proti zamorcem je sedaj še lahka, ker ti so oboroženi še z sulicami in celo Arabci imajo še jako slabe puške in samokrese.

Grški kralj je slavil te dni 25let-nico svojega vladanja. Udeležilo se je teh slavnosti mnogo članov vladarskih rodbin evropskih. Tudi grški narod v kraljevini, na Turškem in drugod, je slavil o tej priliki kralja Jurija I., od katerega pričakuje bržkone izvršitev velikogrške ideje, t. j. zedinjene vseh Grkov. Znano je, da Grki preže tudi na Macedonijo, pa najbrže zastoj.

V ameriških zedinjenih državah vrše se volitve predsednika republike. Angleži bi radi videli, da bi bil dosedanji predsednik Cleveland zopet izvoljen, zato ga zagovarjajo in priporočajo. S tem pa se mu bode najbolj škodilo, kajti Amerikanci ne trpe, da bi se kdo mešal v njih stvari, najmanj pa Angleži. Baš zato Cleveland pade; na njega mesto bode izvoljen Harrison.

DOPISI.

Škedenj 2. novembra 1888. [Izv. dop.] Tužna Skednja; tlači te že davno nesreče mōra, od dne do dne propadaš v mnogoterih ozirih, kar bi pa sama ob sebi ne, pripomore neisprosnost! Tako se glasi v srcih pravih rodoljubov, katerim je mar za našo sveto stvar posebno v zadnje dni, kateri so nam prinesli velikansk vzrok srčne bolesti in tuginja.

Lepih 31 let smo imeli v svoji sredi moži, katerega smo vsi ljubili, spoštovali; a cenili nismo njegovih zaslug, akoprav bi bili hoteli to storiti, kajti človek sploh ne more biti toliko hvaležen ljudem, ki se posvetijo v blagor človečanstva. Danes, ko smo brez njega le malo dni, znamo že predobro, kdo je bil pokojni Jakob Čenčur, katerega nam je pobrala kruta smrt v grozno nesrečo in žalost.

Mladenčič, ko lilija svež, prišel je med nas še leta 1857., postal nam domač, poznan od vseh kot blagi in neutrudljivi učitelj poverjene mu mladeži, v kateri je doživel vseh in sad svojega obilega truda, kajti nekdanji njegovi učenci so zdaj krepki možje, vzorni očetje in pravi narodnjaki, in sploh je malo, le malo takih, katerih se niso pravi nauki zdaj mrtvega učitelja vspešno prišli in vplivali na njih. Kako sladke so bile njegove besede, kako moder njegov svet, kako mila njegova tolažba, kako uzoren njegov značaj! Nikdar nam ne zgine iz spomina navzočnost njegova, ko smo se skupaj veselili, kajti bil je vir veselja, iz katerega smo hlastno pili in sploh zaklad človeških vrlin, s katerega smo vsi zajemali.

Kar nam žalost pomnožuje, je z njim zguba na polji narodnosti. Koliko premilega narodnega petja se je slišalo z domačih grl; res, ponosni smo še današnji dan na izvrstni pevski zbor, ki je večinoma plod njegovega truda. On je bil med prvimi, ki so začeli s petjem buditi narodno zavest; kje je bila veselica, kje beseda, kje shod, koncert itd., da bi ne bil sodeloval povsod hvaljen škedenjski pevec?

In kaj bi se ne bili naučili od njega, in z njim, saj pevci njegovega zbora bili so vsi njegovi šolski učenci, katere je mnogokrat na njih domovju tudi pestoval in naročljaj. Žal, da so nekateri puhleži netili vsled malenkosti za nekaj časa razpor med našimi pevci, kar je tudi vrlim vodji ogrenivo marsikatero uro in dan, česar si izvestno ni zaslužil; brez taci puhležev bi se smelo trditi, da v dolgih 31 letih njegovega življenja med nami ni bilo znaka o kaki pritožbi.

Da je to in več, kar ozki um naš ne more svetu dokazati, resnica, svedoči slovesen pogreb, s katerim se je skazala zadnja čast predragemu ljubljencu našemu, in da ni bil pokojni spoštovan poznan in čislán samo od nas, dokazalo je veliko število drugih ljudi, ki so se potrudili od blizu in daleč, da skažejo svojemu kolegu, prijatelju znancu itd. zadnjo čast in sožalenje.

Kar bi ne vtegnilo prepričati o iskrenem sočutju in žalosti vseh vaščanov in ostalih spremljevalcev trupla njegovega, prepričal bi na preranem grobu prekrasni

govor pred. g. Jos. Kompara, vaškega kapelana.

Govoril je iz srca v srce vsem, ki so poznali pokojnega, in vsim navzočim, kajti iz vseh oči rosile so solze, in vender ni govornik povedal drugo, ko resnico. Spominjal nas je vsega, kar smo lepega in dobrega znijm preživeli tako, da vsakdo, ki je videl in slišal ta prizor, spominjal se ga bode do konca svojih dni.

Nesreča in zguba je nenadomestljiva uže za nas; kar pa trpi zapuščen družina, je neopisljivo. Tolažiti se moramo le s tem, da seme, katero je vsejal on, bode dobro in obilno obrodilo, in da vsemogočni, ki vlada vse z neskončno modrostjo, bo tudi skrbel za nas terpeče in da pokojni ne bode pozabil prositi Boga za vse, za katere se je tukaj na zemlji toliko trudil.

In mi, ki smo njega tolikanj ljubili, spoštovali in cenili, pozabiti ne smemo biti prijazni, uljudni in tolažilni njegovej zapuščeni družini, ne le iz hvaležnosti do njega, ki ga več ni med nami, marveč to nam veli vest in dolžnost, posebno tudi plemenite lastnosti njegove zapuščene družine, katera je po vsej pravici našega in občega spoštovanja vredna.

Škedenjci.

Z dolenjega Krasa 29. oktobra 1888

— Oho! dopis iz dolenjega Krasa! Kedo ga bo čital? Gotovo so imeli kje kak javni ples, in si je surova mladina kri puščala. Ne? Čudno! No, stavi na svojo glavo, da bom čital o kraškem „bogu“ ali „paši“ ali „žajfi“! — Ne stavi svoje glave, dragi moj — da je ne zgubiš, ker v tem dopisu ne najdeš nobenega „magardabga-ueblo“. Le pokukaj v te male vrstice in zrl boš v krasno zvezdico, ki je 28. t. m. prisijala na Vojšćici v podobi nedolžne veselice, prisijala izpod temnega neba dolenjo-kraške duševne in narodne malomarnosti.

Ta mala vasica pridružila se je drugim vasem, ter je 28. t. m. napravila lepo veselico v proslavo 40letnega vladanja našega preljubega cesarja. In kdo jo je napravil? Naša šolska mladež je z njenim voditeljem prevzela veselilni del, naše starešinstvo je oropalo nekaj svojo borko in g. vikar opravljal je v cerkvi svoje opravilo. Uže na predvečer so napravili učenci nekaj kresov, pri katerih so mali slavčeki med gromovitim pokanjem novih topičev in ubranim pritrtovanjem zvonov kaj lepe pesnice prepevali. —

Drugi dan je bila ob 9. uri slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo, pri kateri so učenci pod vodstvom svojega voditelja kaj lepo dvoglasno peli. Enako občudovali smo to ubrano petje pri popoldanski službi božji, posebno pri litanijah in Tantum ergo. Tako lepo se v naše cerkvi ni še pelo! Topiči so pa med službo božjo takogromeli, da se je staro zidovje nekdanjega grada na „Tabru“ kar rušilo.

Po končani službi božji zbrali smo se vsi domačini in tudi nekaj odličnih gostov iz bližnjih vasi na lepo okrašenem dvorišču g. vikarja, vsi radovedni, kaj nam bodo otroci še lepega napravili. Kot prvo točko zaorili so ti mali ptički cesarsko himno tako precizno in navdušeno, da so nas kar očarali. Na to nastopi mlada Viktorica, ki jako spretno deklamuje pesen: Cesar Fran Josip I. iz „Popotnika“. Tretja točka „Mladi godec“ nas je iznenadila! Dasi ima Tonek težko nalogo, jo je Janez v občo zadovoljnost in prav naravno rešil; mali Tinče — kot Lovro — je bil na svojem mestu in Minica in Nacek sta Minico in Ivanek-a prav dobro predstavljala. Po dokončani igri nisi slišal drugega, nego: „Kedaj so se otroci toliko naučili; kako naravno so se obnašali; koliko se je moral naš učitelj z njimi truditi“ itd. Slednjič nastopi g. učitelj pred zbrano ljudstvo, ter nam slika v kratkem in jedernatem govoru življenje našega preljubljenega cesarja, ter nam ga predstavlja kot ljubeznjivega, radodarnega in viteškega vladarja in pravega kristjana. Topiči, ki so le med igro molčali, zvonovi v stolpu, in sto in sto grl pošiljalo je gromoviti: „Živio naš cesar“ iz „Tabra“ v cesarsko mesto. S tem je bila končana slavnost, večina ljudstva se razide, a otroci nočejo še oditi, ančeš, kaj smo vas zastonj kratkočasili? In niso se varali! Med tem, ko zvonovi neprenehoma bučijo kot odmev današnje slavnosti, deli g. župan otrokom kruha, g. vikar orehe in lešnike in g. učitel pa Tomšić-eve bukvice: „Fran Josip I.“ in podobe. Naj omenim, da je vse te darove nakupilo naše starešinstvo iz občinske blagajnice. —

Radostnega srca smo se razšli, eni domu, drugi smo se zbrali pri „Oču“ kjer so se pri skromni južnici vrstile razne

napitnice: presvitlemu cesarju, g. vikarju g. učitelju, sl. županstvu itd.

Naj mi bode še tu dovoljeno izrekati presrečno zahvalo vsem prirediteljem te slavnosti, posebnost pa g. učitelju Petru Luvinu. Naša odrašena mladina pa naj se od malih otrok uči, da se človek tudi pri nedolžni veselici kaj pristočno kratkočasni.

Voj-an.

Domače vesti.

Dopolnilne volitve v državni zbor.

Vsled objave c. kr. namestništva imajo se vršiti v Istri dopolnilne volitve državnega poslanca velikega posestva na mesto umrlega poslanca dra. Millevaja dne 11. decembra t. l. Prizivi proti zapisniku volilcev, v katerem so morda vpisani tudi taki, ki do volitve nimajo pravice, ali so izpuščeni drugi, kateri morejo voliti, morajo se poslati do vklj. 21. novembra t. l. c. kr. namestništvu v Trstu. Na poznejše reklamacije se ne bode obziralo.

Delalsko podporno društvo priredi dne 31. decembra t. l. v svojih prostorih zabavno "silvestrov večer" z primernim razporedom.

V proslavo 40 letnega vladanja Nj. Vel. cesarja priredi delalsko podporno društvo dne 2. decembra t. l. cerkveno in posvetno svečanost, katere vsopred prijavimo kasneje.

Božičnica. Otrocičem, ki obiskujejo slov. otrodji vrt pri sv. Jakobu, priredi se, kakor navadno, tudi letos božični večer. Ubogi, nežni deci podari se o tej priliki najpristnejše darilo — obleka. Prepričani smo, da bodo, kakor prejšnja leta, tudi letos naše požrtvovalne, rodoljubne gospe in gospodične v ta namen doprinesle po mogočnosti darila, bodisi gotove obleke, perila itd., ali pa denarja. Lep vzgled nam so rodoljubkinje italijanske narodnosti, katere kar obsipajo svoje zavode z darili. Zato se nadejamo, da tudi dika našega rodu v Trstu, naše gospe ne bodo zaostale, kajti nikdar niso še zaprle nežna svoja srca, kadar je šlo v blagor narodnih podvzetij. Hvaležnost nemoglih otrocičev bode jim najlepše plačilo. — Radodarne doneske v ta plemeniti namen sprejema z zahvalnostjo naše uredništvo in odbor slovenske čitalnice (via del Campanille, št. 4).

Imenovanja. Pravosodni minister je imenoval: sodnijskim pristavom pri deželni sodišču v Trstu Achila Calogiorgia, pristava okr. sodišča v Pulji in dra. Andreja Sancina, pristava okraj. sodišča v Buzetu; na izpraznjena mesta prideta: avskultant Henrik Pederzoli in Banjaluke za pristava v Buzet in primorski avskultant Julijan Kovač za pristava v Pulji.

Občinski svet tržaški imel je dne 7. t. m. ob 7. uri zvečer javno sejo. Predsedoval je župan dr. Bazzoni, vladajo je zastopal okr. glavar baron Conrad, navzočih 33 svetnikov. — Po odobrenju zapisnika zadnje seje prečitajo se zahvalna pisma novoimenovanih veroučiteljev na mestnih ljudskih šolah.

Razpravlja se zatem o reorganizaciji mestnega fizikata in o povišanju plače osebja. Svetnik dr. Venezian predlaga, naj se uvrsti mestni fizik v II. plačilni razr. z plačo 2200 gl., stanarino 500 gl. in vozarino 400 gl.; pristav v IV. razr. z plačo 1400 gl., stanarino 300 gl. in vozarino 300 gl.; asistenta v V. razr., — ker mora dokazati dvoletno prakso, — z plačo 900 gl. in stanarino 200 gl. Proti predlogu govore podžupan dr. M. Luzzatto, in svetnika Vierthaler in dr. Morpurgo. Konečno se sprejme predlog zdravstvenega odbora z dodatki dr. Veneziana, samo da se pristavu dovoli vozarina 200 gl.; služba asistenta vstanovi se začasno z plačo 900 gl. ter se ima za to mesto razpisati natečaj. — Na vprašanje svetnika pl. Burgstallerja, da li ostanejo tudi za naprej veljavni službeni predpisi za fizika in pristava, odgovarja župan, da ostanejo.

K točki VII., vzdrževanje javnih šetališč, dovoli se 2000 gl., k naslovu 3., vzdrževanje vodnjakov in kalužev v okolici, k nasl. 4., ohranjenje potokov itd. in k naslovu X. ohranjenje nasad v vrtilih, za pokritje večjih stroškov in kasnejh posojil pa skupaj 2300 gl.

O poročilu pravnega odseka glede zakašnjenja odprtja tramwaya iz Trsta v Barkovlje vname se dolga razprava. Društvo "Tramway" moralo bi namreč plačati za zakašnjenje dobo (od 15. junija do 21. julija) za vsaki dan 50 gl. globe. Napadli so se nekateri svetniki v svojih govorih osebno. Glasovalo se je nekolikokrat brezuspešno, konečno je bila vendar večina glasov zato, da se konvencionalna globa

"Tramway" opusti. Večina glasov bila je za ta predlog le valed tega, ker je glasoval župan sam za opuščenje globe. Javna seja je bila s tem o 8½ uri končana in zatem je bila tajna. Sklenilo se je nastopno: Izpraznjena mesta pri mestnej zastavljalnici zadrže se izključivo le za uže sedaj službujoče občinske uradnike. — Davkarskemu komisarju J. Bolaffiju dovoli se vozni pavšal 350 gl. — Načelnik težakov mestnega ekonomata, Karol Polani, namesti se stalno. — Upravnikom mestne bolnice imenuje se likvidator mestne davkarje Ferdinand Sissul.

Razpisane štipendije. Občinsko načelnništvo v Pulji razpisuje v spomin 40letnega vladanja Nj. Veličanstva dve štipendiji v iznosu po 250 gl. na leto. Štipendiji vstanovila je občina puljska. Pravico do užitka imajo ubožni dijaki, sinovi puljskih meščanov, ali takih oseb, katere stanujejo uže 10 let v Pulji. Dotični dijaki morajo biti upisani na katerem koli vseučilišču ali politehniku cisiltavije in ako ne bi bilo takih prosilcev, dijaki, obiskajoči umetniške, obrtnijske ali gospodarske šole ali taki, kateri se nameravajo posvetiti duhovskemu stanu. Prošnje do 21. t. m.

Kasneje kontrolno zborovanje. Vsi c. kr. rezervniki itd., kateri se niso vdeležili letos rednega kontrolnega zborovanja, pozivajo se, da pridejo h kasnejem kontrolnem zborovanju dne 15. t. m. ob 8. uri zjutraj v domobransko kasarno pri sv. Ivanu. Vsi dotični, kateri tudi to zborovanje zamude, bodo strogo kaznovani po vojaškem zakoniku.

V spomin 40letnice vladanja Nj. Veličanstva nabral je dotični odbor v Barkovljah za deca, obiskujočo slovensko šolo v Barkovljah nastopne svote: Andrej Martelanz 3 gl., grofinja N. N. 15 gl., Ivan Martelanz 2 gl., Andrej Pertot 2 gl., Leopoldo Gatti 2 gl., N. N. 2 gl., Franjo Martelanz 2 gl., Anton Spanger 2 gl., več redoljubov gl. 410, Gregor Strithof 1 gl., Angelo Tacani 1 gl., N. N. 1 gl., Gabriele Tedeschi 1 gl., Matija Pertot 1 gl., Franc Šenka 1 gl., Žnidarič 50 kr., I. Pertot 50 kr., več rodoljubov 90 kr. V zadnji številki izkazanih gold. 17380; skupaj gl. 21580. (Dalje prih.)

Obč. starešinstvo v Nabrežini sklenilo je podariti v spomin 40letnega vladanja Nj. Veličanstva tamošnji cerkvi 600 gl. in nadomestiti sedanjí tlak v cerkvi z novim. Določilo se je tudi, da bode občina praznovala 40letnico Nj. Vel. dne 11. novembra t. l. ako bode lepo vreme, sicer pa naslednjo nedeljo) po naslednjem razporedu: 1. Na predvečer zvonjenje, 2. v dan praznovanja zjutraj zvonjenje in streljanje z mošnjari, 3. ob 9 uri in pol slovesna sv. maša, katere se udeležijo vse starešinstvo, šol. mladina, c. kr. žandarmerija, c. kr. finančna straža in drugi; popoldne blagoslov. O sv. maši in blagoslovu streljanje z mošnjari, 4. po sv. maši razdeli se med šol. mladino knjižica: "Naš Cesar" in podobe Njeg. Velič. cesarja in cesarice, 5. o poludne banket pri gospodu podžupanu Matiji Pertotu, 6. zvečer splošna razsvetljava in godba po vasi, 7. veliki kres na Brščicah, ki bode daleč tja čez jadransko morje naznanjal naš patrijotičen praznik. Opomba. Banketa se vsak lahko udeleži, ako plača 1 gl. do 10. t. m. pri g. Matiji Pertotu.

Italijanska omika. Iz Pulja poročajo, da sta dne 3. t. m. ob 10. uri zvečer napadla dva Lahona prav surovo na javnej ulici sotrudnika lista "Il diritto Croato", gosp. Sabića. Jeden napadnikov je celo uradnik občine poreške! G. Sabić je krepke postavbe, ter je svoja napadnika odločno odbil. K dolgej vrsti izjav italijanske "kulture" pride še ta nov dokaz, kakšnih sredstev se poslužujejo naši narodni nasprotniki, ako hočejo dokazati visoko stopnjo svoje odgoje svojim pristašem v borbi za nadvladanje italijanstva. Bodi jim na čast!

Književno naznanilo. Do 15. t. m. izide 1. zvezek "Iskrie", zbirke pesnij in povestij za slovensko mladino, spisal Janko Leban, učitelj v Avberu (p. Sežana). Ker bode knjižica obsegala tudi času primerni pesmi: "Solska mladina o slovensosti 40 letnega slavnega vladanja presvetlega našega cesarja Frana Josipa I." in "Zdravico" o godu Njegovem, zato opozarjamo na-njo posebno gg. učitelje slovenske. — Knjižica se bode dobivala pri spisatelju in bode stala 20 kr., po pošti 25 kr. Kdor vzame 10 knjižic, dobode 1 iztis po vrhu.

"Slovenski jez" v Brdih priredi v selico dne 18. t. m. ob 5. uri popoldne v Kozani. Spored zanimiv.

Nemška šolska eskadra je dospela včeraj ob 2 uri in pol pop. v naše pristanisce. Obstoji iz četrh velikih parnikov pod poveljstvom kontre-admirala pl. Hollmanna. Vsprejem in mejsobno predstavlje-

nje vršilo se je po programu. — Ladije so nastopne: Križevka-fregata "Stosch", (poveljnik Junge); 16 topov, 2856 tonat, 403 mož; križevka-fregata "Charlotte" (povelj. pl. Reiche); 18 topov, 3260 tonat, 426 mož; križevka-fregata "Moltke", (povelj. Schulze) 16 topov; 2856 tonat, 403 mož in križevka-fregata "Gneisenau" (povelj. Schwarzlose); 16 topov, 2856 tonat, 403 mož. Skupaj 66 topov, 11.928 tonat in 1600 mož posadke.

Grahovska čitalnica napravi v spomin štiridesetletnega vladanja Nj. Vel. Frana Josipa I. veselico v nedeljo 11. dne t. m. v prostorih g. A. Muravca z nastopnim vsopredom: 1. Govor. 2. Pesem "Kantata" 3. Deklamacija "Hajdukova oporoka". 4. Pesen "Naprej zastave slave". 5. Igra "Pravo junaštvo". 6. Pesem "Slovenec sem". 7. Deklamacija "župan". 8. Pesem "Ustaj rode". 9. Igra "Sam ne ve kaj hoče". 10. Pesem "Jaz sem Slovan". Pričetek točno ob 6. uri popol. Vstopnina 15 kr. Posebna povabila se ne pošiljajo. K obilni udeležitvi vabi ODBOR.

Iz Ribnice na Pohorji nam poročajo, da je dne 3. t. m. izdihnil blago svojo dušo tamošnji občesposlovaní župnik, pred. g. Makso Globočnik. — Obširnejši dopis o preblegam duhovnem pastirju priobčimo prihodnjič.

Na vseučilišču v Gradcu vpisalo se je do 5. t. m. nastopno število slušateljev: 101 redni, 14 izrednih, skupno 115 bogoslovcev; 435 rednih, 52 izrednih, skupno 487 juristov; 481 rednih, 41 izrednih, skupno 522 medicincev; 55 rednih, 25 izrednih, skupno 80 modroslovcev in 92 farmacevtov. Skupaj 1296 dijakov.

Sneg v Ljubljani. Ljubljanski listi poročajo, da je po noči 6. t. m. začel nalezavati sneg, dne 7. t. m. pa padal veselo ves dan. — Baje se je danes, kakor pri nas tudi tam na boljše obrnilo.

Nesreče. Dne 7. t. m. ponesrečil je na postaji v Divači 57letni železnični delalec Fran Geržel na grozen način. Vršil je svoje delo na progi, kar naenkrat pripuha železnični stroj ter stare nesrečnega pod svojimi kolesi. Obležal je grozno razmesarjen. Zapusti ženo in več otrok. — Desetnika okraja S. Vito, Antona Tavesanisa, povozil je nespreten kočijaž na borznem trgu. Kolo je strlo Tavesanisu desno nogo. Odpeljali so ga na njegovo stanovanje. — Utonila je v nekeji mlaki pri vasi Nasirc blizu Kozine 3½letna hči Luke Gelušica, baje igraje ob vodi. Brezskrbne starše prijavijo se policiji.

Statistika umrlih. Od 28. p. m. do 3. t. m. umrlo je v Trstu 77 oseb in sicer 40 možkih in 37 ženskih. Po starosti jih je bilo 14 do 1., 15 do 5., 5 do 20., 6 do 30., 3 do 40., 16 do 60., 15 do 80. leta in 3 preko 80 let. Lani je umrlo v istej dobi 11 oseb več. Poprečno je umrlo izmed 1000 oseb 2526.

Zblaznel je na velikem trgu 14letni Josip Stapančič iz Vrdele. Odpravili so ga v blaznico.

Sodnijsko. Sladničarska pomočnika Albert Šoper iz Ischla, in Adolf Wolfberger iz Dunaja, obsojena sta zaradi tatvine vsak na 5mesečno ječo. — 16letni učenec Fran Lukšič iz Rudolfovega dobil je tri mesece težkega zapora, ker je ukradel svojemu gospodarju, g. Pekiću 60 gl. Res, nadepolen mladenič.

Policijsko. Stigla je v Trst vest — katera pa do danes ni še potrjena — da so prijeli v Nizzi znanega goljufa in sleparja Luzzatta, vulgo "il barone", kateri je pobegnil iz Trsta. — Okrajno sodišče v Rovinju išče 18letnega Stefana Stefanoviča, recte Klik iz Vranje; ki je pobegnil iz svojega stanovanja zaradi necega nenravnega hudodelstva.

Književnost.

"Matica Slovenska" naznanja svojim družtenikom, da so letošnje knjige te dni gotove. Člani prejmo po štiri knjige, in sicer: 1. Letopis za l. 1888 (1 for.); uredil dr. L. Požar. 2. Slovenci in l. 1848. (1 for.); spisal J. Apih. 3. Frana Erjavca izbrani spisi. I. del (70 kr.); uredil Fran Levce. 4. Prihač [povest] (30 kr.); spisal Fr. Dolinar. Knjige obsegajo 61 tiskovnih pol. Toliko gradiiva Matica še v nobenem letu ni podala. Knjige dobi le, kdor jih je plačal. Ker bode še nekaj iztisov ostalo, ker je cena posameznim knjigam jako nizka, dalje ker jim je vsebina zares zanimiva, pričakovati je, da pristopi društvu še obilo udov in da bodo po knjigah pridno sezali tudi nedružteniki. Povrjenike prosimo, da ob razdeljevanju teh knjig nabirajo takoj udnino za prihodnje leto.

"Zlati orehi", slovenske mladini v spomin. I. zvezek, 2., popravljeni natis, s

podobami. — Spisal Ivan Tomašič. — V Ljubljani 1888. Natisnil i založil I. R. Milic. Dično to delce priporočamo slovenskim roditeljem, kajti ono je pristen dar za otroke obojega spola. Kratke, primerne povestice blažijo otročje srce ter goje nraški čut. Cena je jako nizka, kajti stane v broš. iztis 35 kr., po pošti 40 kr., trdo in lepo vezan za darilec 50 kr., po pošti 55 kr. Dobivajo se v vseh knjigarnah.

"Rimski Katolik". I. tečaj II. zvezek. Vreduje in izdaja dr. Ant. Mahnič, prof. bogoslovja. V Gorici 1888. Hilijarska tiskarna. Izhaja vsaki 3. mesec enkrat. Velja cel tečaj 2 gold. Naročnina naj se pošilja upravništvu "Rimskega katolika" v Gorici, ali pa "Katoliški bukvarni" v Ljubljani.

"Koroških bukvic", slov. ljudstvu v poduk in kratak čas, izšel je ravnokar 9., 10., in 11. snopič. Cena vsakemu snopiču 10 nv. Izdaja in zaklada Filip Haderlap Jurjev v Celovcu. Tiska J. Krajec v Rudolfovem.

Sredstvo delavcev in delak. Linc (Gor. Avst.) Poročati Vam moram, da so imele Vaše lekarničarja *Rikarda Brandta švicarske kroglice* pri meni izvrsten uspeh, kajti uplivala so izvrstno proti vodenemu napihnenju črevesa. Ker si služim svoj kruh z šivanjem, uplivala so jako dobro name. Tudi trpim uže več let na kostobolu ter so se razširile bol-čine uže na člene prstov, kar me v delu jako ovira. Opetujem, da sem pripravljena vsake dobe izreči najboljšo sedbo o švicarskih kroglicah. *Karolina Soyka*. — Lekarničarja Rik. Brandta švicarske kroglice dobivajo se v lekarnah po 70 novč. škatljica, toda naj se pazi natančno na beli križ v rdečem polju in na kresno ime.

Javna zahvala.

Podpisani izreka guenim sreem najiskrenejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znaneem, ki so se vkljub slabemu vremenu vdeležili dne 7. t. m. pogreba ranjke nepozabne njegove soproge

Katarine Škabar,
rojene Ternovec

in na izraženem iskrenem sočutju. Iz dna svojega tožnega srca zakličem jim: "Bog plati!"

V Barkovljah, dne 8. novembra 1888.
Žalujoči soprog
Ivan Škabar,
cerkvenik.

POSILANO.

Voda za pranje konj

za jačenje pred in po velikem trudu in za dirke je po mnogoletnej skušnji

Kwizde c. kr. priv. restitucionalni cvet ker jači živce, naredi kite gibčne, elastične in sveže, katere usposobijo konja k nenavadnem naporu.

Kwizde c. kr. priv. restitucionalni cvet za konje dobiva se pristen le pod tu poleg odtisneno varnostno znamko v vseh lekarnah v Avstriji - Ogerskeji, na debelo v trgovinah z mirodijami. — Glavno skladišče Krolsapotheke v Korneuburgu pri Beču, Frana Joh. Kwizde, c. kr. avstr. in kr. rumunski dvorni dobavitelj. (f)

Izvrsten trapinovec in sadjevec

prve vrste, prodaje se prav po nizkeji ceni. — Kje? — pove upravništvo "Edinosti".

!!! Za domačo porabo !!!

tkano platno najfinejše in najjače vrste, platno iz belih nit in pol beljeno platno za črevljarje in sedlarje, plavo platno, fino sivo platno, jako dvostruko platno za gasilce, belo platno za rjuhe, damast in civilih, platneni Gradl, Laneno in volneno Canevas, beljeno poplatno, gorsko platno, jako platno za vreče, kakor tudi gotove vreče, žepne rute iz oksforda in shirting-platna, ročniki iz civilha in damasta, brisalke in namizne garniture iz damasta, prodaja po najnižjih cenah

društvo tkalcev v Wallu
pri Dobruschki, Česka.

Čeniki na zahtevanje franko in zastonj. Naše platno je popolnoma sposobno za cerkveno in alarsko perilo po katoliških ritualnih propisih.

Gorsko maslo, 1 kg.	85 kr.
" " " " " " " " " " " "	5 " franko . 4 f. 25 kr.
Namizno " " " " " " " " " "	1 " " " " " " " " " " "
Ovčji sir " " " " " " " " " "	1 " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " "	5 " franko . 3 f. 10 "
Radgorski sir od piva 50 kom.	90 "

Pošilja po pošarskem povzetju trgovina
F. R. HEGRAT
Frenštát pod Radhoštem Moravska.

Debelost, medlost se po novejši metodi go-
tovo odpravi. Vse kožne bolezni, kot
grinte, žoltina, ogreji, pege, rdeče no-
sove in roke, boleznijo las se radikalno
odpravi. Pike od osepne in kocine po
obrazu se zmiraj odstranjuje. V vsakem
kosmetičnem posluhu je daj se svet. Na-
vodi, kako se zdraviti, dajo se pisano, če
se vse obširno poroči in se priloži marka
za odvis v vsemu z naslovom:
„Hygiea-Officin“ Breslau II.

KWIZDE

sredstvo za uničenje podgan in mišij
ali
podganska smrt.

Mori podgane, hišne in poljske miši
hrčke in krte. To sredstvo za uničenje
podgan, škoduje samo podganam, mišim in
enakim živalim, mej tem ko je vsled
zdravniškega spravevala popolnoma neškod-
ljivo psom, mačkom, perotini in drugim
koristnim domačim živalim.

Dobiva se pristno v lekarnah in trgo-
vinah z mirodijami. (R)

Cena 1 komadu 50 nov. a. v.

Glavno skladišče:

Kreisapothek v Korneuburgu pri Beču.

Brnsko sukno

posiljem proti gotovemu denarju ali pošt-
ni povzetji za neverjetno nizko ceno
in sicer

samo dobre vrsti

- 3.10 metrov dolgo, na zimsko
obleko f. 3.75
- 3.10 metrov dolgo, na boljše
zimsko obleko f. 5.20
- 3.10 metrov dolgo, na boljše
zimsko obleko f. 6.-
- 3.10 metrov dolgo, na fino
zimsko obleko f. 8.-
- 3.10 metrov dolgo, na fino
zimsko obleko f. 10.-
- 3.10 metrov dolgo, na jako fino
zimsko obleko f. 12.-
- 3.10 metrov dolgo, na najfi-
nejšo zimsko sukno f. 14.-
- 3.10 metrov dolgo, na najbolj
fino zimsko sukno f. 16.-

Najodličnejše

brnsko sukno za suknje

- 2.10 metrov dolgo, na kom-
pletno zimsko sukno f. 5.-
- 2.10 metrov dolgo, na boljše
zimsko sukno f. 5.50
- 2.10 metrov dolgo, na fino
zimsko sukno f. 6.-
- 2.10 metrov dolgo, na najfinejšo
zimsko sukno f. 10.-

Štajersko valjano sukno

za lovske suknje in menčikov
2.10 metrov f. 5.20

Edina kristijanska

trrdka za razpošiljatve
Karol Pechaczek

Brünn, Krautmarkt 13.

— Uzorec zastoj in franko. —

Marijacejske želodečne kapljice

zvrstno zdravilo pri vseh boleznih na želodcu.

Neprecenljive dobrote je po-
sebnost njih pri neto-
čnosti, slabosti želodca, ako z
grla smrdi, napenjanju, kislem
pehanju, keliki, želodečnem
kataru, gorečih (travci) pri
preobilnej produkciji slin, ru-
menici bluvanju in gnjusu
glavobolu, ako boli iz želodca
kreč v želodcu, zabasani, pre-
obilnosti jedi in pijač v želodcu

Varnost. znamka proti glistam, boleznim na vra-
nem in jetrih in tudi proti zlati žili ali himoroj-
dam. Cena steklenice je z nakazovalno vred samo
40 nov., velika steklenica samo 70 nov. Glavni
zalog ima lekarnišar „k angelju varhu“
Karl Brady Kremsir, Morava.

Marijacejske želodečne kapljice niso tajno
sredstvo. Deli, iz katerih obstoji, oznanjeni so na
vsakej steklenici priloženemu podku za uporabo
Pristne dobe se skoraj v vseh lekarnah.

V Trstu: Lekarna: Antonio Suttina,
— Lekarna: de Leitenburg, all' Ercole trifante.
— Lekarna: Eduard de Leitenburg, alla Saluta.
— Lekarna: A. Praxmayer, al due Mori — Le-
karna: Pietro Premoli, alla Fontana Impe-
riale. — Lekarna: Benedetto Saravai, al
Amazone Trionfante. — Lekarna: Benedetto
Vinci Miniusi, alla Corte. — Lekarna: dr.
Vittorio Serravallo al R dentore (glav skladiš.)
— Lekarna: Binsolito all'orso nero. — Po-
stojna: Lekarna Fr. Baccareich. — Sezana: Le-
karna Philipp Ritschli. —

Svarilo! Pristne Marijacejske želodečne
kapljice ponarejujejo in posnemajo se mnogo-
vrstno. V znamenje pristnosti mora biti zamo-
tana vsaka steklenica v rdeči omoti, providen z
gornjo varnostno znamko ter mora biti na vsakem
priloženemu podku za uporabo razun tega opo-
menjeno, da je bil isti tiskan v tiskarni g. Gusek-
a I. Kremerleah (Kremsier).

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Cudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno
zdravilo je prava dobrodejna
pomoč in ni treba mnogih ba-
sed, da se dokaže njihova
čudovita moč. Če se le rabijo
nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu
najtrdovalneše želodečne bolezni. Prav izvirno
vstrožajo zoper hemoroide, proti boleznim na
jetrih in na vratu, proti črevesnim boleznim
in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadlež-
nostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok
ter čisti pokvarjeno kri. Ona ne preganjajo samo
omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi
pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na
svetu; za naročbo in pošiljatve pa edino v le-
karni Cristoforoletti v Gorici, v Trstu v lekarni
E. Zanetti in G. B. Ronis, G. B. Faraboschi in
M. Rarasin. Ena steklenica stane 30 novcev.
Varovati se je pokvarjenih posnetkov, katerimi
se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo go-
ljum, davi nima nobene moči in vrednosti.
Veliko skladišče Vsakovrstnega mineralnega
z razvinita in gumijevga blaga. Zavstop za
vso pokrajino.

Singerstrasse Nr. 15,
zum goldenen

Reihsapfel.

J. PSERHOFER-jeva Apotheke
in
Wien

Kričisilne — nekaj universalne kroglice zvane, za-
užijo res zadnje ima, kajti ni skoraj bolezn
boleznih v kojih se je mnogo drugih zdravil rabilo, se je
v teh kroglicah neustavljeno in v veliki količini
čas popolnoma odpravi. Jedna štaličica z 15 kroglicami stane 21 kr.,
cena 1 gl. 5 kr. pri nefrankirani pošiljati po povzetju 1 for 10 kr.
vitek kroglice f. 1.35, 2 zavitka f. 2.30, 3 zavitki f. 3.35, 4 zavitki f. 4.40, 5 zavitkov f. 5.20, 10 zavitkov f. 9.20. (Man) kot jeden zavitek se ne pošilja.

Pristno so jedino le one kroglice, katerih napotnice imajo podpis J. Pscherhofer-ja
in so providen na pokrovu vsake štaličice z tem podpisom v rdečih pismenih.
Dotično nam neustavljeno pisem v kojih se kupčevali in rabili teh kroglic za zdravljenje
iz vsakovrstnih nevarnih bolezni. Vsklik, ki je le ena as poskušal se s temi kroglicami zdraviti jin pr po-
roča in drugim.

Naj sledi tu nekatera teh zahvalnih pisem:

Hraste pri Smledniku, 12. sept. 1887.
Blagorodni gospod! Bila je božja volja da so mi
prišle v roke Vaše kroglice in pišem vam o vseh: Pre-
hladila sem se v otrošji postelji, da nisem več
moči vršiti svoje delo in izvestno bi bila že
mrtva, ako ne bi me bile rešile Vaše čudovate
kroglice. Bog Vas tisekkrat za to blagoslovi.
Prepričana sem, da me Vaše kroglice popolnoma
o drave, kakor so odpravile tudi druge

Tereza Knifč.

Dunajsko Novomesto, 9. dec. 1887.
Vaše visokorodje! Najlepše zahvalo vam iz-
rekam v imenu 60letne svoje te. Belehala je 5
let na kroničnem želodečnem kataru in volenici.
Zvijenje jej je bilo trpljenje in uže je mislila, da
je zgubljena. Slučajno dobila je štaličico Vaših
izvirnih kričisilnih kroglic in po d. ljeji uporabi
njih je ozdravela. Z visokim spoštovanjem

Jozefa Weinzettl.

Mitternberg-Gor. Avstr. 10. januarja 1886.
Vaše blagorodje! Izvolite mi blagovoljno poslati
p. pošti jeden zavitek Vaših izvirnih kričisilnih
kroglic. Prišla sem, izročil vam svoje popolno

Amerikansko mazilo za trganje po udih.

proti protinu in drugim reumatičnim boleznim v
hrbtenem mozgu, migreni, nervoznim zobolm,
glavobolom, trganju v ušesih itd. itd. 1 gl. 20 kr.
Esencia za oči Romerhaus n-v, 1 skle-
nica f. 2.50^{1/2} steklenice f. 1.50.
Praha za znoj na nogah 1 štaličica 50 kr.
z poštino 75 kr.

Pscherhoferjeva tannokininska pomada

najboljše sredstvo za rastje las. Lepo opravljena
štaličica 2 gold.

Universalni plašter prof. Stendela proti

vsakovrstnim ranam, gnojnim ulesom, celo proti starim ulesom na no-
gam, ki se zdaj za več odpirajo, proti črnu na
prsti (Fingernur) itd. 1 pos. 50 k. z poštino 75 k.

A. W. Bulrichova universalna štalična sol

izvirni pomlek proti vsem nastopim slabim pribojem kakor: glavobol,
trganju v glavi, žel. dobi in kreči, hemoroidnim
bolezni m. zapeki itd. 1 zavitek 1 gl.

Izven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge farmacevtske specialitete
ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini ali povzetju
Pri prejšnji dopošiljati denarja (najbolj po poštnej nakaznici) sta e porto
dosti manj nego pri povzetju

Pivovarna „Farrach“ pri Gradcu

Pivo Farrach, katero je uže od davna priljubljeno pri občinstvu, našlo je enak dober
vspeh tudi pri našem občinstvu, odkar je vpeljano v Trst.

Izvrstno to pivo se toči v raznih pivarnah in gostilnah; dobi se v steklenicah in iz
soda ter se naročuje pri glavnem zastopu pivovarne „D-posito di Birra di Farrach“ v
Trstu, Barriera vecchia, h. št. 5, scala d'oro. Telefon št. 275.

Glavni zastopnik Izidor Jelenko v Trstu.

Gospodu G. Piccoli-ju, lekarju »pri Angelu«

v Ljubljani.

Moj sin je tri let skozi dve leti vsled gastralgije,
slabega prebavanja in želodečnega krča, da ga je ta bolezen
vsega shujšala in skoro uničila. Pri njem poskušal s m
vsa sredstva, ki nam jih naša veda zadane in tudi nis-
m pozabil različen-jših rudniških vod. Toda zboljšek bil
je le za malo trenutkov. Sledujoč si domislil, poslužiti se
Vaše zelo pohvaljene esence za želodec, in vspeh j. bil
tako nagel in sijalen, da je moj sin porabil samo 6 ste-
klenic popolnoma ozdravil.

Pri takem vpehu morem Vašo esenco le najgork-je
priporočati vsem trpečim vsled slabe prebave, zlate žile
itd., ter Vas tudi pooblastim, da to spridevalo moje hva-
lečnosti kot v resnici zaslužen pohvalo tudi razglasite.
V Trstu, 1887.

Dr. Leon Levi.

Oglas.

V ulici Acquedotto šte. 4 odpre se
nova trgovina z svežim sadjem, zelenjavo,
Marijinem cvetjem, ribami za akvarije,
konzervami za hrano, kitajskim čajem,
angleškimi biskoti, pravim jamajskim ru-
mom in južnim vočjem po jako nizkih
cenah ter se ob enem jamči za pristnost
blaga. — Na vslogo p. n. občinstva je po-
seben težak, ki dostavlja nakupljene stvari
na stanovanje.

Agenti,

ki se hočejo baviti z prodajanjem postavno
izdanih državnih in premijnih srečk, sprejme
v službovanje neka inozemska banka proti
visoki proviziji, odnosno proti stalnej
plači. Prednost imajo agenti, ki delajo za
ogerske banke.

Ponudbe sprejma: „Comptoir der
Brünner Bankbeamten, Brünn, Wander-
strasse Nr. 4, II. St.“

TVRDKA

Bernhard Ticho

Brünn, Krautmarkt 18,

(v lastnej hiši)

pošilja proti povzetju:

Sukna za gospe

deset metrov, sama volna v vseh modernih
barvah dvojna širokost f. 8.

Kalmuka

deset metr., črtež po modi se da oprati 60
ctm. f. 2.70.

Valarijne flanele

deset metr., ki se da oprati na pol volna po
najnovejših risarjih 60 ctm. f. 4.

Baršena za obleke

deset metr., ki se da oprati, krasni vzorci
60 ctm. širok f. 3.

Nigerkega valjanega sukna

deset metr., sama volna, najnovejšo blago
za jesenske in zimске obleke dvojne ši-
rokosti for 5.

Velurjevi šali

3/4 dolga samo volna f. 3.50.

Ragusa moderno sukno

dvostroko široko, za kostume, v vseh barvah,
tudi progasto in pisano 10 metr. for. 9.

Blago za spalne sukne

60 ctm. šir. najnovejši vzorci 10 m. f. 2.50

Živiti „Jersey“ za gospe

(jopice) z svilnatimi gumbi, v vseh barvah,
kompletne, velike; 1 komad f. 1.50

Košulje za delalce

iz rumenkega oksforda veliki, 3 kom. f. 3

Holandske dolge preproge (ostanki)

10—12 metrov dolge, 1 ostanek f. 3.00

Normalne košulje in hlače,

kompletne, velike, 1 kom. f. 1.50

Crni Terno

saksonski izvod, dvostroko širok, za celo
bleko, 10 metrov f. 4.50

Progasto blago za obleke

60 ctm široko, najnovejši vzorci,
20 met f. 2.50

Volnati ryps

v vseh barvah, 60 ctm širok,
10 metrov f. 3.80

Dreidraht (Tročičje)

najboljša vrsta, 60 ctm. široko,
10 metrov f. 2.80

Ženske košulje

iz močnega platna s čipkami
6 komadov f. 3.25

Dom če platno

1 komad, 30 vatlov, 1/4 for: 4.50
1 „ 30 „ 1/2 „ 5.50

Klug-Webe

boljša nego platna
1 komad, 30 vatlov, 3/4 for f. 6

Sifon

1 komad, 30 vatlov, 1/4 f. 5.50, naj-
boljša vrsta f. 6.50

Kannafas

1 kom. 30 vatlov, lila f. 4.80
1 „ 30 „ rdeč f. 5.20

Oksford

30 mor. pr. ti, dobra vrsta, 1 kos
30 vatlov f. 4.50

Garnitura iz rip-a

sestoječa iz 2 posteljnih pregrinj in
namiznega prta s svilnatimi čipkami
for. 4.50

Garnitura iz jute

2 namizna prta in p. celno pogrnjalo
s čipkami f. 3.50

Jute zastor

jurški vzorec; popolni
for 2.30

Konjska plahta

jako dobra, 190 ctm. dolga, 130 ctm.
široka, f. 1.50

Odeje za fjakerja

190 cm. dolga 130 cm. široka, f. 2.50

Košulje za gospe, lastno delo

bele ali ba vane 1 kos 1/4 f. 1.80,
1/2 f. 1.20

Ženske košulje

iz šifona in platna, fino pletene, 3 kom.,
for. 2.50

Tovarno skladišče suknega blaga

Brnsko sukno

Ostanek 3.10 m. trov za podpolno možko
obleko f. 3.75

Ostanki B. nskega sukna

Ostanek za podpolno možko obleko 3.10
m. trov dolga for 5

Blago za zimsko suknje

ostanek 2.10 m. za popolno zimsko suknjo
rjavu in višnjevo. f. 2.50

Blago za povz. je suknje

najfinejša vrsta, za celo suknj. f. 7.—

Vzorki brezplačno in franco. Kar
komu ni všeč se sprejme brez ugo-
vora nazaj.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.